

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Matthaei Tympii Aureum Specvlvm Principvm,
Consiliariorvm Ivdicvm, Consvlvm, Senatorvm, Et Aliorvm
Magistratvvm Cvm Ecclesiasticorum tum Politicorum
omnium**

Tympe, Matthäus

Coloniae Agrippinae, 1617

72 Frugale[m] seu temperante[m] esse circa alime[n]ta.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52641](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52641)

impini & incauti, sed periculosè ludimus.

11. *Gilimer, Rex Vandalorum* in Africa, diu felix fuerat, opes, terrasque victorijs quæsierat, vertit se fortuna, & Belisarius, à Iustiniano Imp. missus, cum exigua manu hominem evertit. Acie victus, fugit in Numidia: excelsum montem Popum, atque illic obsidione aliquamdiu tolerata, desperans ad Pharum misit, qui mandato Belisarij obsidebat, actum super deditione, simulque petiit panem sibi mitti, spongiam, & citharam. Panem fami releuandæ, spongiam siccandis oculis, citharam leniendo animo. Dedit ea Pharus, & mox sese Gilimer, qui ad Belisarium deductus, nil nisi risit. Desipere eum è claudibus homines censebant, sed vera sapientia incerta ætæ, rerum vsu edoctus, ridebat, & hinc in triumpho cum per pompam Bizantij ad Iustinianum in sublimi solio sedentem esset adductus, dixit *Vanitas vanitatum, & omnia vanitas*. Multa similia exempla habet Simon Maiolus, in *diebus Cantic. Tom. 4. Colloq. 1. de ludibris fortuna.*

SIGNVM LXXII.

FRUGALM, SEV TEMPERAN- *Frugalem*
tem, & sœvum esse circa alimenta. *esse.*

1. *Gestlaus Re*, quod ad corporis curam at-
tinebat, nulla in re melius habebat, quàm
hi, quibuscùm viueat; à saturitate quidè & crapu-
la in totum abstinet; somno verò sic utebatur, non
ut ille dominaretur, sed ut seruiret negotijs: ad-
versus æstum vero & frigus sic erat instructus,
ut qua-

vt quatuor anni temporibus vnica solùm vteretur. Cæterùm cùm in tentorijs inter milites ageret, velut vnus quilibet è numero, nihilo meliorem culcitram habebat, quàm cæteris: sed fiduè habens in ore: *Principis esse non molitio delitij sive;* (cum quibus quasi cum domesticis hominibus pugnabit:) *sed temperantia, ac fortitudo priuatis hominibus antecellere.* Plut.

Idem cùm audiret quendam admirari, cur cum cæteris Lacedæmonijs tam frugali cibo & vilitate vteretur? *Optimam, inquit, messem metant, libertatem, quæ sine frugalitate esse nequaquam potest.* Significabat, nihil æquè libertati esse contrarium ac voluptatem: ibi diu libertatem esse non posse, vbi luxus regnat; & nullam esse voluptatem ingenuis suauiore libertate. *Mem. N. de cum de Conuiujs.*

Naturapar. 2. *Cyrus Maior* rogatus ab hospite, ad quem non cultu esset uerterat, quid ad prandium apparari iuberet? *Nil aliud, inquit, quàm panem: nam spero me potest. Cæl. lib. 9. c. pe riuum cœnaturum.* Ecce Regi barbaro parum cur. *lib. 1. rat pro obsonio, & sitim aquæ: pe deferebat cœnam.* *Ammianus lib. 21.*

Idem suos admonere solebat: ut aquam bibere consuescerent, & fierent hydroici. *Xenoph.*

3. *Darius*, fugatus ab Alexandro, cùm aqua turbidam & cadaueribus inquinatâ bibisset, negauit se vnquam bibisse iucundus: nunquam delicet sitiens biberat. *Cic. 5. 16.*

Desiderijs 4. *Nec esuriens Prolemæus* (Igi filius) edera, cui cùm peragranti Aegypti, comitibus consecutis, cibarius in casa patris datus esset, nihil visum est illo pane iucundus. *Ibid.*

5. Cùm *Dionysius Tyrannus* Phiditijs Lacedæmonijs

amoniorum cœnauisset, negauit se iure illo nigro, quod cœnæ caput erat, delectatum: tum is, qui illa coxerat, minimè mirum, condimenta enim defuerunt. Quæ tandem, inquit ille? Labor in venatu, sudor, cursus ab *Eurôtâ*, fames, sitis: his enim rebus Lacedæmoniorum epulæ condiuntur. *Ibid.*

(*Phiditia* erant publica Lacedæm. conuiuia, eoque frugalissima: *Eurôtas* verò erat fluius, in quo Spartana iuuentus natando se exercebat, & sudorem abluebat.)

6. *Artaxerxes*, Cyri Iunioris frater, in fugâ cum aridis ficis & hordaceo pane vesceretur. *Di boni*, inquit, cuiusmodi voluptatis haecenus inexpertus fui. Eidem siti deficienti *Peribarzanes* *Eumachus*, cum aliud non liceret, à rustico quopiam sordidum utrem detulit, putris aquæ *cotylo* octo continentem. Eam aquam cum Rex ebibisset, se nunquam potasse vinum iucundius, nec ullam aquam, quâuis purissimam sibi visam suauiore confessus est. Ac post eum hominem, qui *Eumacho* aquam dederat, è paupere diuitem fecit. Tanti refert in tempore dare munus. *Xenoph.* i *Cyripad* (cotyla, vel hemina continet dimidium sextarij)

7. *Alexander Magnus*, repudiatis coquis lautioribus, dixit se meliores secum habere coquos, ad prandium, vel ientaculum, iter nocturnum; ad cœnam verò prandium frugaliter sumptum. *Sabell. lib. 4. Enn. 4. ex Plur.*

8. *Romulus* legitur vini fuisse parcissimus. Is ad cœnam vocatus, cum ibi minimum bibisset, dicitur illi familiares: *si ad istum modum bibant omnes homines, vinum fore vitium*: ille respondit:

Imò

Imò verò carius, si quisq; bibat quantum voluerit, ego bibi quantum volui.

9. Iulius Caesar coquos omnes eiecit à Palatio, dicens: Non opus est mihi coquis, cum simplicissimis cibus contentus esse possim.

10. Augustus Caesar exceptus à quodam cenæ perparca ac penè quotidiana, cum à conuivente dimitteretur, insurrexit illi: Non putabam te tibi tam esse familiarem: nec tam ieiunium apparatum interpretatus est contumeliam. *Plat. Alcrob. 2. Satur. c. 4. Bruson. lib. 2. c. 2.*

11. Alcumenes Telecri filius, cum quidam ei obijceret, quòd parcè frugaliterque viueret, cum facultates amplas possideret: Decet enim, inquit, eum, qui multa possidet, pro ratione, non pro libidine viuere. Significans perniciosas esse diuitias, ni adsit animus diuitijs superior, qui possit eorum usum non ex copia, sed ex necessitate moderari.

12. Lacedamone coquos esse non licebat, nisi quàm carnis duntaxat. Qui verò quamuis copiam dinariam aliam artem nouisset, eiciebatur. *Spartan.*

13. *AElian. lib. 14. de varia hist.*

13. Romani veteres in agris hortos suos habebant; ex hortis viuebant, damnautes pulmentaria, quæ alio egerent pulmentario. *Plin. lib. 18. c. 4.*

¶ *Sus fragilis alimentorum.*

Nec vllas epulas habebant, quas populi oculi subijcere erubescerent: erant enim adeo paucis contenti, vt frequentior apud eos pulvis videretur quàm panis esset. *Val. Max. lib. 2. c. de inst. ant. Plin. lib. 18. c. 8. Gell. lib. 12. c. 9.* fiebat autem pulvis aqua, frumenti, & fabarum, aut hordei farina.

14. C. Fabricius Lucinus imp. post pacem cum Samnitibus factam, cum grandem pecuniam in

ferre videret, ad splendorem domus victumq̄
necessariam, planas manus ab auribus ad oculos,
de infra deinceps ad nares, ad os, & gulam, dein-
de porro ad ventrem inum deduxisse, & legatis
eorum offerentibus ita respondisse fertur: *Dum
illa omnibus membris, qua attigisset, obsistere &
imperare posset, nunquam quidquam defuturum,
neg. se pecuniam eam, qua sibi vsui non esset ab ijs
accipere, qui ea maxime opus haberent.* Gell. lib. 1.
c. 14. lib. 4. c. 8. lib. 3. c. 8. Val. Max. lib. 4. c. 3.

11. T. Sempron. Gracchus Rom. Consul cibario
pane, viliq̄; mensa utebatur, ac cum operarijs sa-
epe vesceretur: in exercitu aquam potare solebat,
per ardores aestiuos aliquantulo permixtam ace-
to. Volat. lib. 14. c. 2. Anthrop.

16. Masinissam Regem, nonagesimum ætatis an-
num agentem, meridie ante tabernaculum stan-
tem, vel ambulantem capere solitum cibos legi-
tus. Front. lib. 4. c. 3.

17. Titi Vespasiani filij conuiuia non profusa,
sed iucunditatis plena semper fuere. Quo sapien-
tissimus Princeps docere voluit, ornari & exhi-
larari cœnam vultu potius placido, & sermoni-
bus familiaribus ac iucundis, quàm multo cibo-
rum apparatu. Pont. c. 7. de Contin.

18. Tacitus Imp. lactucas plurimum esitabat, i-
dentidem prædicans se somnum lactucarum vsu
mercari. Sabell. lib. 7. Em. 7.

19. Numa Pompilius edixisse fertur, ne pisces,
qui squamosi non essent, in Viscerationibus ha-
berentur, nullam aliam ob causam, quàm ne ni-
mus magno in funeralibus cœnis mercarentur
obsoia. Alex. ab Alex. lib. 3. c. 7.

SIG-